

78. MEKTUP

٧٨- ﴿الْمَكْتُوبُ الثَّامِنُ وَالسَّبْعُونَ إِلَى ذَارَابِ خَانَ فِي بَيَانِ أَنَّ مَحَبَّةَ هَذِهِ الطَّائِفَةِ الْعَلِيَّةِ وَإِخْلَاصَهُمْ وَسِيلَةَ الْفَنَاءِ فِي اللَّهِ وَالْبَقَاءِ بِاللَّهِ وَمَا يُنَاسِبُ ذَلِكَ﴾

لَحْمَدُ اللَّهِ وَسَلَامٌ عَلَى عِبَادِهِ الَّذِينَ اصْطَفَى قَدْ يُحَسُّ فِي طَائِفَتِكُمْ دَوْلَةً هَنِيئَةً وَهِيَ لَتَوَاضِعُ لِلْفُقَرَاءِ وَلِخِدْمَةِ لِهَذِهِ الطَّبَقَةِ الْعُلْيَا مَعَ وُجُودِ سَبَابِ لِفَنَاءِ وَحُصُولِ مَوَادِّ الْأَسْتِغْنَاءِ وَهَذَا مُنْبِئٌ عَنْ مَحَبَّةِ هَذِهِ لَطَائِفَةِ الْعَلِيَّةِ وَالْإِخْلَاصِ لَهُمْ وَمُشْعَرٌ بِمَوَدَّةِ هَذِهِ لِفِرْقَةِ النَّاجِيَةِ وَالْإِخْتِصَاصِ بِهِمْ وَحَدِيثُ "الْمَرْءُ مَعَ مَنْ أَحَبَّ" كَافٍ لِأَن تَكُونَ بِشَارَةً لِمُحِبِّي هَذِهِ لَطَائِفَةِ وَحَدِيثُ "وَهُمْ قَوْمٌ لَا يَشْتَقِي جَلِيسُهُمْ" وَافٍ لِمَسَرَّةِ جُلَسَاءِ هَذِهِ لَطَبَقَةِ فَإِذَا اسْتَوَلَتْ هَذِهِ لِمَحَبَّةِ بَعْنَايَةِ اللَّهِ سُبْحَانَهُ وَعَلَبَتْ عَلَى تَهْجٍ لَا تَتْرُكُ غَيْرَهَا فِي لِقَلْبٍ وَرَزَلَتْ لَتَعْلَقَاتُ الْأُخْرُ عَنْ لِقَلْبٍ بِلِتَمَامِ وَظَهَرَتْ لَوَارِمُ لِمَحَبَّةِ لِي هِيَ إِطَاعَةُ لِمُحْبُوبٍ وَلِقِيَامُ بِمُرَادِهِ وَلِتَخَلُّقُ بِأَخْلَاقِهِ وَأَوْصَافِهِ فَحِينَئِذٍ يَحْصُلُ لِفَنَاءٍ فِي لِمُحْبُوبٍ شَيْءٌ لِفَنَاءٍ فِي لَشَيْخٍ لَّذِي هُوَ لَلرَّجَّةِ الْأُولَى فِي هَذَا لَطَرِيقٍ وَهَذَا لِفَنَاءٌ يَعْْنِي لِفَنَاءً فِي لَشَيْخٍ يَصِيرُ ثَانِيًا وَسِيلَةَ لِي لِفَنَاءٍ فِي اللَّهِ لَّذِي لِبَقَاءِ بِاللَّهِ مُتَرَتِّبٌ عَلَيْهِ وَهُوَ لِمُحْصَلُ لِّلْوَلَايَةِ وَبِلِجْمَلَةٍ إِذَا تَيَسَّرَتْ مَحَبَّةُ لِمُحْبُوبٍ لِحَقِيقِي فِي الْإِبْتِنَاءِ مِنْ غَيْرِ تَوَسُّطٍ أَحَدٍ فِيهِ دَوْلَةٌ عَظِيمَةٌ مُحْصَلَةٌ لِّلْفَنَاءِ وَلِبَقَاءِ وَلَا لَا بُدَّ مِنْ تَوَسُّطِ كَامِلٍ مُكْمَلٍ فَيَنْبَغِي أَوَّلًا أَنْ يَجْعَلَ جَمِيعَ مُرَادَاتِهِ تَابِعَةً لِمُرَادَاتِ شَيْخِهِ وَأَنْ يَصِيرَ فَانِيًا فِيهِ لِيَكُونَ ذَلِكَ لِفَنَاءٌ وَسِيلَةَ لِي لِفَنَاءٍ فِي اللَّهِ وَلِيُخْلَصَهُ مِنْ تَعْلَقَاتِ لِسَوَى بِلِتَمَامِ وَلِيُوصِلَهُ لِي دَرَجَاتِ لْوَلَايَةِ

﴿شَعْرٌ﴾

وَعَلَيْكُمْ بِالسُّكْرِ يَا أَهْلَ صَفَرَاءِ * عَلَى رَغَمِ ذَوِي السَّوْدَاءِ

وَأَمَّا هَذِهِ لِكَلِمَاتُ أَمَّا تَوَرَّدَ لَتَرْغِيبِ لَطَلِّينَ وَلْمُهَوِّسِينَ وَتَشْوِيقِهِمْ وَاللَّهُ سُبْحَانَهُ لِمُوقِّ لِّلصَّوَابِ بَقِيَّةَ لِمُرَامٍ أَنْ رَافِعَ رَيْقِمَةَ دُعَاءِ لِفُقَرَاءِ مُحَمَّدًا قَاسِمًا مِنْ أَوْلَادِ لِكِبَارٍ وَكَانَ فِي خِدْمَةِ لِفُقَرَاءِ وَلَكِنَّهُ كَبُرَ فِي حِجْرِ تَرْبِيَةِ أَخِيهِ الْأَكْبَرِ بِأَنْوَاعِ لَتَرْبِيَةِ وَلَنَعْمَ وَرَأَى مَحَنَ الْأَيَّامِ قَلِيلًا وَفِيهِ شَوْقٌ مُلَازِمَتِكُمْ فَإِنْ جَعَلْتُمُوهُ دَاخِلًا فِي مُلَازِمِي الْأُمَرَاءِ وَرَاعَيْتُمْ الْإِلْفَاتِ فِي حِلِّهِ لَا يَكُونُ بَعِيدًا عَنْ لِكَرَمٍ وَلِزِيَادَةِ تَصَدِيعٍ وَسَلَامٍ.

TÜRKÇE ANLAMI

Bu mektup Dârâb Han'a gönderilmiştir. İmam-ı Rabbanî bu mektupta yüce Nakşibendî taifesine muhabbet duymanın ve onlara karşı samimiyetle bağlanmanın fena fillah ve beka billaha vesile olacağını beyan etmektedir.

Allah'a hamd, peygamberlere selam olsun. Cemaatinizde çok iyi bir huyun olduğu hissedilmektedir. Bu huy, zenginlik ve istiğna¹⁰¹ sebepleri elinizde olmasına rağmen dervişlere karşı alçak gönüllü olmanız ve bu yüce tabakaya hizmet etmenizdir. Bu tavrınız sizin bu yüce taifeye duyduğunuz muhabbet ve samimiyetin işareti olup kurtuluşa eren bu fırkaya aidiyetinizi bildirmektedir. "*Kişi sevdiğiyle beraberdir*" hadisi¹⁰² bu taifeyi sevenlere müjde olup, "*Onların meclisinde bulunanlar mahrum olmaz*" hadisi de¹⁰³ bu tabakayla düşüp kalkanların sevinmesi için yeterli bir sebeptir. Bu sevgi kalpte başkalarına mahal bırakmayacak biçimde kişinin bütün varlığını kaplar ve diğer alakalar gönülden kökten kazınır da, sevilene itaat etmek, onun muradını gaye edinmek ve onun ahlak ve vasıflarına bürünmek gibi sevginin gerekleri ortaya çıkarsa fena fişşeyhe benzer biçimde sevilende fani olma hali baş gösterir. Fena fişşeyh makamı bu tarikatta birinci basamaktır. Bu fena hali ikinci aşamada beka billaha vesile olan fena fillaha dönüşür. Fena fillah haliyle birlikte velilik makamına erişilmiş olur.

Özetle gerçek sevilenin (Allah Teâlâ) sevgisi hiç kimsenin aracılığı olmakstızın baş gösterirse bu çok büyük bir nimettir ve bu sayede de fena ve beka makamlarına ulaşılabilir. Eğer bir aracı olmadan bu iş gerçekleşmiyorsa mutlaka kamil ve mükemmil bir müridin aracılığı gerekecektir. Bu durumda kişi, fena fillaha vesile olması, masivayla alakalı bütün ilişkilerden kurtulması ve velilik makamına varabilmesi için, önce bütün isteklerini şeyhinin isteklerine tabi kılarak onda fani olmalıdır.

Ey safra hastaları! Sevdâ hastalarına¹⁰⁴ inat şeker yemeye devam edin.

¹⁰¹ İstiğna, ihtiyaçsızlık ve doygunluk hali. Kişinin kendisini ihtiyaç duyduğu şeylere karşı doygun hissetmesi. Bu deyim tasavvufta daha çok kibir ve kendini beğenmek gibi tutumlar için kullanılır ve bu yönüyle kişinin kendisini yeterli bulup noksanlıklarını görmemesi anlamına gelir.

¹⁰² Bu hadisin kaynak bilgisi için Mektubat'ın birinci cildinde yer alan yirmi dördüncü mektubun dipnotuna bakınız.

¹⁰³ Müslim, hadis no, 2689.

¹⁰⁴ Sevdâ, eski tıpta, insan vücudundaki dört salgıdan (kan, balgam, safra ve sevdâ) birinin ismidir.

طَالِبِينَ Talebeleri rağbet ettirmek için (Dahia?) Ve heveslileri de (Dahia?)
 الْمَوْفُقُ لِلصَّوَابِ (Nefir?) وَاللَّهُ سُبْحَانَهُ سُبْحَانَهُ Ve onları teşvik içindir وَتَشْوِيهِهِمْ
 Doğruya ulaştırandır فَقِيرِينَ رَافِعَ رَيْقَمَةَ دُعَاءِ الْفُقَرَاءِ Son istek şudur ki, بَقِيَّةُ الْمَرَامِ
 Büyüklerin مِنْ أَوْلَادِ الْكِبَارِ مُحَمَّدًا قَاسِمًا Muhammed Kasım dua mektubunu taşıyan
 فَكَانَ وَلَكِنَّهُ Ve fakirlerin hizmetinde idi وَكَانَ فِي خِدْمَةِ الْفُقَرَاءِ çocuklarındandır
 Büyüdü (Neredet?) فِي حِجْرِ تَرْبِيَةِ أَخِيهِ الْأَكْبَرِ Büyük ağabeyinin terbiye ocağında (Ney ile
 büyüdü?) وَرَأَى مَحَنَ الْأَيَّامِ Terbiye ve nimet çeşitleriyle وَالنَّعَمِ Ve günlerin
 zorluklarını gördü (Nasıl?) أَزْ قَلِيلًا Ve onda شَوْقُ مُلَازِمَتِكُمْ Size hizmet
 şevki vardır فِي مُلَازِمَةِ الْأَمْرَاءِ (Nereye?) دَاخِلًا (Ney?) Eğer onu eylerseniz جَعَلْتُمُوهُ
 İdarecilerin hizmetçilerin içine وَرَاعَيْتُمْ Hem de riayet ederseniz (Ney?) اِلْتِفَاتِ
 etmeğe (Ney?) عَنْ الْكَرَمِ (Nedeni?) بَعِيدًا (Ney?) Onun haline لَا يَكُونُ Bu olmaz (Ney?) فِي حَالِهِ
 İyilikten وَالزِّيَادَةُ (Nefir?) Baş ağrıtmaktır تَصْدِيعُ Selamlar...